

047 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/085392
Documentnummer: 400606
Datum: dinsdag 2 juli 2024 Verzonden 2 juli 2024
Onderwerp: Prognose kostenstijgingen regionale jeugdhulp 2024
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): 1. Toelichting Tabel ophoging regiobegroting kosten
jeugdhulp 2024, 2025 e.v.

Geachte Raad,

Op 23 april jongstleden bent u schriftelijk geïnformeerd over de geprognosticeerde bijstelling van de begroting 2024 voor de regionale jeugdhulpkosten (gespecialiseerde jeugdhulp). Voor Voorschoten betrof het een bedrag van € 252.000,-. Dit bedrag is opgenomen in de Kadernota 2024-2028. Recent heeft de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (verder: SO-Zorg) de financiële prognose voor 2024 verder omhoog bijgesteld; de kosten stijgen weer harder dan verwacht. De geprognosticeerde bijdrage van Voorschoten wordt daarom in 2024 nog eens € 344.000,- hoger, dus opgeteld € 569.000,- meer dan het bedrag dat voor 2024 is begroot. De begroting 2024 was € 6.192.000,- en wordt nu € 6.787.000,-.

Wij benadrukken uitdrukkelijk dat dit een prognose is. Een prognose die niet leidt tot het bijstellen van de Kadernota 2024-2028 of anderszins op enigerlei wijze interfereert met besluitvorming omtrent de Kadernota. De effecten zullen we betrekken bij de najaarsnota 2024 en de begroting 2025. Wel hechten wij er aan u tijdig in kennis te stellen van deze bijgestelde prognose. Dat is de reden dat uw raad deze brief ontvangt.

Deze kostenontwikkeling is het gevolg van ontwikkelingen die niet zozeer verband houden met een stijging van het aantal jongeren dat zorg krijgt, maar met duurdere trajecten en enkele specifieke knelpunten in het zorglandschap.

Over regionale maatregelen om de kosten beheersbaar te krijgen bent u in de brief van 23 april jongstleden geïnformeerd. Lokaal zetten wij als gemeente in op een verbetering van onze toegang tot jeugdhulp.

In de bijlagen bij deze brief treft u uitgebreide informatie over de kostenontwikkelingen, de oorzaken en financiële gevolgen daarvan, alsmede over maatregelen waar we als gemeente en als regio aan werken.

Gemeente Voorschoten

Wij zullen uw raad vanzelfsprekend op de hoogte houden van de nadere (financiële) ontwikkelingen binnen de jeugdhulp.

Wij gaan ervanuit u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watteringen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Toelichting op verwachte kostenstijgingen gecontracteerde tweedelijns jeugdhulp Holland Rijnland 2024, 2025 en verder

Bijlage 1 bij raadsinformatiebrief eerste prognose jeugdhulp 2024 Holland Rijnland
Z-085392 d.d. 2 juli 2024

Veranderingen in de begroting voor de gecontracteerde tweedelijns jeugdhulp in 2024

In de voorjaarsnota 2024 is gaan we uit van een stijging van de bijdrage van Voorschoten voor het regionaal gecontracteerd aanbod (inclusief landelijke contracten) via de SO-Zorg van € 252.000 in 2024. Het betreft gespecialiseerde jeugdhulp. Dit bedrag is gebaseerd op een totale regionale jeugdbegroting voor 2024 van € 115,6 miljoen. Naar aanleiding van de prognose 2024 van de SO-Zorg die 3 juni jl. ontvangen is, stijgen de kosten van de gespecialiseerde jeugdhulp nog harder dan aanvankelijk verwacht.

De totale kosten voor de regionale jeugdhulp worden nu voor 2024 ingeschat op € 121,9 miljoen. Dit is een stijging van € 6,3 miljoen ten opzichte van de eerdere regionale jeugdbegroting 2024. Op basis van dit bedrag wordt de bijdrage van Voorschoten voor de gecontracteerde tweedelijns jeugdhulp in 2024 € 344.000 hoger dan het beeld uit de raadsinformatiebrief van 23 april j.l. (Z/24/085392/392612) en de reeds verzonden voorjaarsnota 2024, waarin we € 252.000 hebben opgenomen. Dit extra nadeel wordt meegenomen met de ontwikkelingen van de najaarsnota 2024.

Tabel: Effect van regionale prognose op begroting 2024 voor Voorschoten

2024	Totaal	Effect t.a.v. primaire begroting
Begroting	€ 6.192	x
Prognose april 2024	€ 6.444	- € 252 (voorjaarsnota 2024)
Prognose juni 2024	€ 6.787	- € 595
<i>N.B.: Bedragen x € 1.000,-</i>		

Veranderingen in de regionale begroting voor de gecontracteerde tweedelijns jeugdhulp 2025 en verder

In de (concept) regionale begroting 2025 voor de specialistische jeugdhulp van de SO-zorg is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de regionale begroting 2024 en in de meerjarenraming (2025-2026) zoals in juni 2023 is vastgesteld in het portefeuillehoudersoverleg (pho). In juni 2023 werd in de meerjarenraming voor 2025 een begroting van € 106,1 miljoen vastgesteld. Echter, door ontwikkelingen in zorgbehoefte, zorglandschap en de groeiende zorgvraag is er een noodzaak om de begroting 2025 aan te passen in lijn met deze aangepaste meerjarenraming. In totaal gaat het in 2025 om een verhoging van € 20,7 miljoen ten opzichte van de eerder vastgestelde € 106,1 miljoen. De concept regionale begroting 2025 komt daarmee uit op een totaal van € 126,9 miljoen. Voor Voorschoten betekent dit een aanvullend structureel tekort van € 485.000 bovenop de eerder gestelde € 491.000 voor jeugdhulp (waarvan € 400.000 voor gecontracteerde tweedelijns jeugdzorg) in de raadsinformatiebrief van 23 april j.l. en bij de kadernota 2025.

Tabel: Effect van regionale prognose op begroting 2025 voor Voorschoten

2025	Totaal	Effect t.a.v. primaire begroting
Begroting 2025	€ 6.192	x
Prognose april 2024	€ 6.592	- € 400 (kadernota 2025)
Prognose juni 2024	€ 7.077	- € 885
Inclusief Indexatie*	€ 7.461	- € 1.269
<i>N.B.: Bedragen x € 1.000,-</i>		

***Indexatie**

De ophoging in de regionale begroting 2025 is exclusief indexering van de tarieven 2025. De indexering van de tarieven 2025 komt uit op 5,42% en bedraagt € 6.877.148 voor de hele regio. Deze indexering is nog niet verwerkt in het bovengenoemde bedrag voor de regionale begroting 2025. Voor Voorschoten is de indexatie € 384.000. Voor een reële begroting dient ook de indexatie meegenomen te worden.

De genoemde bedragen zijn vooralsnog gebaseerd op een prognose en geen daadwerkelijke kosten. Alhoewel de prognose gedurende het verloop van het jaar nog kan wijzigen, zijn er geen aanwijzingen dat dit lager zal uitpakken. Wij doen er alles aan om als gemeente meer grip te krijgen om de almaar toenemende kosten. Hiervoor is het nodig om zowel lokaal, maar ook regionaal en vanuit het Rijk, in te zetten op het verstevigen van afspraken met overige officiële verwijzers zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen en tegelijk het inperken van de reikwijdte van de Jeugdwet. Een groot deel van de jongeren met jeugdhulp wordt namelijk verwezen door een andere officiële verwijzer dan de gemeente.

Oorzaken kostenontwikkeling

Deze kostenontwikkeling is het gevolg van autonome en specifiek inhoudelijke ontwikkelingen die niet zozeer verband houden met een stijging van het aantal jongeren dat zorg krijgt, maar met duurdere trajecten en enkele specifieke knelpunten in het zorglandschap.

Voor een bedrag van € 12,4 miljoen betreft het aanpassingen van de regionale begroting voortkomend uit de buiten budgettaire routes. Dit is zorg die bovenop de reguliere budgetplafonds van de gecontracteerde aanbieders wordt verleend omdat sprake is van een acute situatie of een niet-passend zorgaanbod. Het kan ook gaan om zeer specialistische zorg die alleen landelijk gecontracteerd is (Landelijk transitie arrangement). De stijgingen van de kosten voor buitenbudgettaire routes zijn als volgt onder te verdelen:

- Inzet van niet gecontracteerde aanbieders: 7,5 miljoen
- Toekennen zorg bij budgetplafond (nee-tenzij): 3 miljoen
- Inzet van het Landelijk transitie arrangement: 1,9 miljoen.

Naast bovengenoemde kostenontwikkelingen hebben we te maken met diverse inhoudelijke ontwikkelingen waarmee kostenstijgingen gepaard gaan. Om deze kostenstijgingen kunnen we niet heen. Het gaat dan om extra kosten voor het gelijk maken van het tarief pleegzorg met het landelijke niveau (€ 0,7 miljoen), aanpassing van tarief voor zogenaamde driemilieuvoorzieningen voor verkleining van groepen (€ 3,1 miljoen), uitbreiding zorgaanbod voor jonge kinderen met een beperking om het

landschap op zorgvraag aan te laten sluiten (zogenaamde 'Kinderdagcentra', € 2,1 miljoen) en diverse overige besluiten (in totaal € 2,4 miljoen voor o.a. vervoer, uitbreiding kleinschalige woonvormen, tarieven Gecertificeerde Instellingen). Een deel van deze extra kosten komen voort uit door het Rijk opgelegde extra taken zoals onder andere de ombouw verkleinde groepen binnen de driemilieuvoorzieningen.

In de bijlage is nadere toelichting opgenomen over de bovenstaande onderwerpen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ophoging in 2024 en in 2025. De onderstaande tabel betreft een weergave van de begroting per segment en de bijdrage van Voorschoten.

Begroting jeugdhulp Holland Rijnland 2025 per segment	Totaal regionale jeugdhulp	Voorschoten
1A. Behandeling met Verblijf	8.539.715	500.204
1B. Gesloten	4.149.300	145.875
2. Wonen	16.639.265	974.627
3. Dagbehandeling & Dagbesteding	19.867.204	1.163.700
4. Ambulante Jeugdhulp	59.135.128	3.463.776
5. Onderwijs	1.584.948	92.873
6. Crisis	853.716	50.006
7. Veiligheid	9.858.002	335.850
Totaal Segmenten	120.627.279	6.726.873
Overige Jeugdhulp		
Landelijk transitie arrangement	5.537.298	324.341
Ontwikkelpartners	70.068	4.104
Crisisdienst Rivierduinen	650.000	22.145
Omzetting PGB in ZIN	P.M.	
Jeugdhulp in COA	P.M.	
Regionale opvanglocatie (ROL)	P.M.	
Projecten transformatiefonds (binnen segmenten dekking)	-	
Totale regionale overige jeugdhulp	6.257.366	350.590
Totaal exclusief indexatie	126.884.646	7.077.463
	<i>Prognose 2024</i>	<i>6.787.828</i>

	<i>Stijging kosten 2025 ten opzichte van 2024 bij realisatie prognoses</i>	289.635
--	--	---------

Begrotingswijzigingen Voorschoten 2024 en 2025

De tabellen hieronder geven een beeld van de effecten en de nodige begrotingswijzigingen naar aanleiding van de huidige prognose 2024 en de begroting 2025 e.v. van de SO-Zorg.

Voorschoten 2024

Onderwerp	Begroting	Voorjaars- nota (RIB 23 april)	Eerste Prognose Soz Juni 2024	Effect van prognose op najaarsnota	Effect t.a.v. primaire begroting
Bijdrage GR Soz	283	283	283	x	
2 ^e lijns jeugdhulp	6.192	6.444	6.787	- 344	-595
Lokaal maatwerk	x	240	240	-	-240
Pgb jeugdhulp	283	310	310	-	-27
Vervoer	156	171	171		-15
Overige					
Totaal	6.914	7.449	7.792	-344	-877
Taakstelling	-312			-312	-312
<u>Totaal</u>	<u>6.602</u>			<u>-656</u>	<u>-1.189</u>

Voorschoten 2025

Onderwerp	Begroting	Prognose Kadernota (RIB 23 april)	Begroting jeugd HR 2025 Soz	Effect van prognose op begroting 2025	Effect t.a.v. primaire begroting
-----------	-----------	---	-----------------------------------	---	---

Bijdrage GR	283	313	313	x	-30
Soz					
2^e lijns	6.192	6.593	7.077	- 484	-885
jeugdhulp					
Lokaal	x	x	x	-	-x
maatwerk					
Pgb	283	317	317	-	-34
jeugdhulp					
Vervoer	156	175	175	-	-19
Overige					
Totaal	6.914	7.449	7.792	-484	-968
Taakstelling	-312			-312	-312
<u>Totaal</u>	<u>6.602</u>			<u>-796</u>	<u>-1.280</u>

Maatregelen om de kosten van de gecontracteerde tweedelijns jeugdhulp beheersbaar te krijgen

In de komende periode vinden er landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen plaats om de kostenstijgingen jeugdhulp te beteugelen. Vanaf medio 2024 wordt er uitvoering gegeven aan de implementatie van de hervormingsagenda waarvan de verwachting is dat dit zich zal vertalen in regionale en lokale kosten efficiënte maatregelen. Landelijk wordt er gewerkt aan het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Vanaf 2026 zullen regionale veiligheidsteams worden ingezet om de samenwerking binnen de veiligheidsketen te verbeteren. Dit heeft als doel om het aantal en de duur van de kinderbeschermingsmaatregelen te verminderen.

In de regio Holland Rijnland wordt vanaf 1 juli 2024 het centraal beoordelingsteam geïntroduceerd. Dit team zal trajecten van jeugdhulp beoordelen en beperken nadat budgetplafonds zijn bereikt, evenals trajecten die worden aangeboden door niet-gecontracteerde aanbieders. Vanaf begin 2024 wordt er binnen de regio actief uitvoering gegeven aan pilots met innoverende werkwijzen om de wachtlijstproblematiek te verminderen, met als beoogd neveneffect een daling van de kosten door het vergroten van efficiënte en effectiviteit van de jeugdhulp.

De bestuurlijke Taskforce is op 13 februari 2024 gestart.

De doorlopende kostenstijging van de gespecialiseerde jeugdhulp heeft een grote impact op de gemeentelijke begrotingen, maar interventies in het verleden hebben nog niet voldoende effect gehad op de kostenbeheersing. De portefeuillehouders jeugd in Holland Rijnland hebben geconstateerd dat de huidige situatie vraagt om fundamentele heroverweging van de wijze waarop het stelsel van jeugdhulp in de regio is ingericht en functioneert. Zodat sneller kan worden voldaan aan de gezamenlijke opdracht om goede, tijdige, passende jeugdhulp te bieden en wachttijden en kosten te beperken. De Taskforce heeft

als doel om fundamentele keuzes te maken over het stelsel van jeugdhulp in de regio. Naar verwachting worden de fundamentele keuzes in Q4 2024 gemaakt.

We vinden het belangrijk om te kijken hoe we de doorverwijzing naar gespecialiseerde jeugdhulp lokaal kunnen verbeteren, omdat we in Voorschoten steeds meer jeugdhulp nodig hebben en de kosten steeds hoger worden. Daarom zijn we ervan overtuigd dat we grondig moeten inzetten op een sterke verbetering van onze toegang tot jeugdhulp. Een eerste stap is het organiseren van de toegang binnen de gemeente en niet meer binnen de brede welzijnsorganisatie. Daarnaast is het van belang dat we lokaal onderzoeken hoe we afspraken met overige officiële verwijzers naast de gemeente, zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen, kunnen concretiseren in ons beleid.

Lokaal zetten we al in op verdere normalisering en de-medicalisering van jeugdhulp. Dit doen we onder andere door te investeren in preventieve maatregelen en door de poh jeugd beter in te bedden. Op deze manier proberen we de stijging van de kosten te beperken. We hebben gemerkt dat vooral door de inzet van de poh jeugd het aantal gevallen dat tweedelijns jeugdhulp nodig heeft minder snel toeneemt. Dit bevestigt onze keuze om te blijven investeren in het preventieve lokale veld.

Toelichting onderwerpen ophoging regiobegroting kosten jeugdhulp 2024, 2025 e.v.

Onderwerp	2024	2025 e.v.	Besluit
expertteam	€ 7.500.000	€ 7.500.000	begroting
LTA	€ 1.900.000	€ 1.900.000	begroting
Acute GGZ	€ 2.400.000		PHO besluit november 2023
Integraal tarief pleegzorg	€ 700.000	€ 700.000	PHO besluit april 2024
Vervoer, RET, Kleinschalige woonvormen, Cardea/Schakenbosch, Tarieven GI's	€ 1.200.000	€ 2.400.000	PHO besluit; diverse momenten najaar 2023
Aanpassing tarief 3-milieu	€ 1.100.000	€ 3.100.000	PHO besluit: 3 juli
Client volgend budget (o.a. nee, tenzij)	€ 1.000.000	€ 3.000.000	begroting
Uitbreiding KDC's		€ 1.846.480	PHO besluit: 3 juli
Uitbreiding in het kader van het jonge kind		€ 300.000	
	€ 15.800.000	€ 20.746.480	
Verskil tussen 2024 en 2025		€ 4.946.480	

Expertteam

betreft inzet niet gecontracteerde aanbieders. Het aanbod in Holland Rijnland is onvoldoende toereikend om de toenemende vraag naar jeugdhulptrajecten in aantal en complexiteit te dekken. Daarbij zijn er minder aanbieders jeugdhulp met verblijf gevestigd in onze regio, waardoor hiervoor vaker uitgeweken moet worden naar aanbieders in omliggende regio's.

LTA (Landelijk Transitie Arrangement)

Deze post betreft de landelijk gecontracteerde aanbieders voor zeer specifieke en hoog complexe problematiek. Zij bieden bijvoorbeeld jeugdhulp voor doven en slechthorenden, ernstige eetstoornissen. De vraag naar dit aanbod is sinds vorig jaar sterk toegenomen.

Acute GGZ

Dit betreft een crisisdienst van Curium en Rivierduinen. Het Portefeuillehouders Overleg jeugdhulp Holland Rijnland (PHO) heeft in november 2023 ingestemd met het toekennen van incidentele middelen aan Rivierduinen en Curium inzake acute GGZ. Deze voorzieningen zijn in coronatijd door beide zorgaanbieders tot stand gebracht door middel van SPUK middelen van het Rijk. De subsidie had een looptijd tot eind 2023. Omdat de Regio Holland Rijnland de voorzieningen in stand wil houden zijn incidentele middelen toegekend alleen voor het begrotingsjaar 2024. Deze middelen zaten niet in de primaire begroting 2024 en worden derhalve incidenteel opgenomen in de begroting 2024.

Integraal tarief pleegzorg

Er is in 2023 een handreiking voor de integrale tarifiering van pleegzorg door de VNG verschenen, waarin reële tarieven zijn vastgesteld. Vanwege de ambitie om in te zetten op jeugdhulp zo thuis als mogelijk en daarmee het versterken van pleegzorg en omdat omliggende regio's de integrale tarieven al toepassen, heeft het PHO in april 2024 ingestemd met de toepassing van het integraal tarief voor de pleegzorg. Op basis van dit besluit wordt de ophoging van de begroting gevraagd. In het voorstel aan het PHO in april 2024 is opgenomen dat het financieel effect structureel € 0,7 miljoen is.

Vervoer, RET organisatie, kleinschalige woonvormen, alternatieven jeugdzorgplus

Het PHO heeft in het najaar van 2023 ingestemd met het structureel beschikbaar stellen van additionele middelen voor de genoemde onderwerpen:

• Vervoer:	€ 0,5 miljoen
• RET organisatie (compensatie zorgaanbieders):	€ 0,1 miljoen
• Kleinschalige woonvormen:	€ 0,3 miljoen
• Alternatieven JZplus (gesloten jeugdhulp):	€ 0,3 miljoen

Aanpassing tarief driemilieuvoorzieningen

Op 3 juli 2024 wordt aan het PHO het besluit gevraagd het tarief van 3-milieu voorzieningen te verhogen. In deze voorzieningen worden de groepen verkleind. De verkleining van de groepen is ingegeven in de hervormingsagenda. Momenteel zijn in onze regio twee zorgaanbieders die hiervoor in aanmerking komen. Dit zijn 's-Heerenloo en Ipse de Bruggen. Het tarief bij 's-Heerenloo zal met € 368,42 per etmaal worden verhoogd en bij Ipse de Bruggen is de verhoging 268,61 per etmaal. Het nieuwe tarief voor deze zorgvorm wordt gesteld op € 677,36. Omdat de jeugdigen (VG) al in zorg zijn bij de zorgaanbieders zal de ophoging van het tarief leiden tot de ophoging van het budgetplafond bij deze zorgaanbieders. 's-Heerenloo heeft de ombouw al gerealiseerd en zal het nieuwe tarief in 2024 ontvangen. Ipse de Bruggen gaat de ombouw in 2024 realiseren en zal daarom het nieuwe tarief vanaf 1 januari 2025 ontvangen. Omdat dit nog niet in de meerjarenraming 2025 was verwerkt, betekent dit een ophoging van € 3,1 miljoen. De verhoging van de begroting 2024 en verder is onvermijdbaar.

Uitbreiding KDC (Kinderdagcentra)

Uitbreiding KDC's: op 3 juli 2024 wordt aan het PHO het besluit gevraagd de KDC-voorzieningen in de gehandicaptensector (VG-sector) uit te breiden. De VG-sector kampt al jaren met lange wachtlijsten. Deze kinderen ontvangen overbruggingszorg bij niet gecontracteerde aanbieders of

komen thuis. Om de jeugdigen op de wachtlijst toch te laten instromen en daarmee passende zorg te bieden, overbruggingszorg tegen te gaan en verergering van de problematiek te voorkomen, wordt aan het PHO het besluit gevraagd om deze voorzieningen uit te breiden. Dit betekent een structurele verhoging van de begroting van € 1,8 miljoen.

Uitbreiding in het kader van het jonge kind

12 juni 2024: Deze post komt zeer waarschijnlijk te vervallen.

In de gesprekken met verwijzers is aangegeven dat voorzieningen voor het jonge kind uitgebreid dienen te worden. Vroege interventie is van belang om zwaardere problematiek en duurdere zorg op latere leeftijd te vermijden. Er is een aantal zorgaanbieders die de mogelijkheid hebben deze voorzieningen uit te breiden. SO Zorg vraagt een verhoging van de begroting 2025 van € 0,3 miljoen.